

Strategi- og handlingsplan for fremme af social- økonomiske iværksættere og virksomheder i Aarhus

Aarhus Kommune vil bidrage aktivt og målrettet til at forbedre rammerne for etablering og udvikling af flere succesrige social-økonomiske virksomheder i Aarhus.

En socialøkonomisk strategi giver selvsagt ikke løsningen på alle udfordringer i forbindelse med beskæftigelse, udvikling af velfærdstilbud og vækst, men kan være et væsentligt bidrag til den øvrige indsats og dermed et væsentligt bidrag til de øvrige løsningsmodeller inden for disse felter.

De socialøkonomiske virksomheders kombination af kommerciel forretning med en social mission har fået større udbredelse i de senere år. Der er samtidigt kommet større samfundsmæssig opmærksomhed på, at den socialøkonomiske virksomhedsform indeholder et potentiale til at udvikle løsninger der kan bidrage til at imødekomme nogle af velfærdssamfundets udfordringer.

Til at kvalificere og sikre relevansen af denne strategi- og handlingsplan for målgruppen er den bl.a. baseret på input fra Center for Socialøkonomi og et offentligt arrangement med deltagelse af virksomheder, politikere, borgere og organisationer.

Jobskabelse

Flere succesrige socialøkonomiske virksomheder vil styrke mulighederne for de borgere, der har vanskeligt ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Succesrige socialøkonomiske virksomheder bidrager således til jobskabelse gennem en udvidelse af arbejdsstyrken på arbejdsmarkedet. Herved mindskes omfanget af borgere på passiv forsørgelse, hvilket kan gøre fremme af socialøkonomiske virksomheder til en del af løsningen på en væsentlig samfundsøkonomisk udfordring i disse år med færre borgere i den arbejdsdygtige alder og et generelt pres på samfundsøkonomien.

Aarhus Kommune

Beskæftigelsesforvaltningen

Fællessekretariatet

Jægergården
Værkmestergade 15
8000 Aarhus C

Sagsnummer:
AK/2012/00017-002

Sagsbehandler:
Anne Marie Frederiksen/Jesper
Henrik Borg Christensen

Telefon:
8940 2000

Telefon direkte:
8940 3110

Telefax:
8940 2583

Eksempler på socialøkonomiske virksomheder

Huset Venture er en socialøkonomisk virksomhed, der målrettet arbejder på at skaffe handicappede et meningsfyldt arbejde. Størstedelen af medarbejderne arbejder på nedsat tid på grund af nedsat arbejdsevne. Virksomheden producerer og udbyder serviceydelser til private og virksomheder såsom bogføring, regnskaber og markedsføring.

Café Kaffegal er en socialøkonomisk cafe og restaurant, hvor fokus er på bæredygtighed, økologi og socialt ansvar. Caféens sociale mission er at skabe jobs på særlige vilkår til mennesker med en psykisk sårbarhed og derved genintegrere dem på arbejdsmarkedet. Virksomheden drives af et mix mellem fagligt uddannede, frivillige og mennesker med en psykisk sårbarhed.

Vækstmuligheder

Flere succesrige socialøkonomiske virksomheder af forskellig karakter vil være med til at give varietet i erhvervsstrukturen i kommunen. Stor variation i erhvervsstrukturen kan i sig selv være en fordel for et bysamfund, idet det kan fremme og understøtte et bredt felt af vækstmuligheder og dermed et levende og innovativt by- og erhvervsmiljø.

Med en stor uddannelsessektor der i stigende grad interesserer sig for socialøkonomi¹ og et stærk vækstlag af kreative borgere der i forvejen arbejder med social ansvarlighed på forskellig vis har Aarhus et ganske godt udgangspunkt for flere succesfulde socialøkonomiske virksomheder.

Sammenhæng og medborgerskab

Socialøkonomiske virksomheder bidrager til at styrke medborgerskab og sammenhængskraft på tværs af byen.

Det er væsentligt for opretholdelsen af velfærdssamfundet, at den private sektor og den frivillige sektor spiller bedre sammen omkring velfærdssamfundet – til det fælles bedste. Socialøkonomiske virksomheder har med deres klare sociale og bæredygtige profil særligt gode forudsætninger for at engagere frivillige, og succesfulde socialøkonomiske virksomheder kan der-

---

¹ F.eks. har VIA University College etableret et program for Socialt entreprenørskab og innovation.

ved spille en rolle i at sikre et økonomisk bæredygtigt velfærdssamfund.

Socialøkonomiske iværksættere udtænker således innovative løsninger på velfærdssamfundets udfordringer ved at kombinere det offentliges opgavefokus, det privates organiseringsform og civilsamfundets sociale engagement. De ser muligheder, hvor andre ser udfordringer og formår at mobilisere andre ressourcer end det etablerede system. Derfor kan de socialøkonomiske iværksættere blive en vigtig byggesten i fremtidens velfærdssamfund.

Hvad er en socialøkonomisk virksomhed?

Socialøkonomiske virksomheder arbejder for at fremme et socialt, sundhedsmæssigt eller miljømæssigt formål, eller løse et tilsvarende problem. Denne strategi sætter særligt fokus på de socialøkonomiske virksomheder, der er karakteriseret ved, at virksomhedsdrift på almindelige markedsvilkår går hånd i hånd med en høj grad af social ansvarlighed i virksomhedens ansættelsespraksis og virksomhedskultur.

En socialøkonomisk virksomhed sælger en ydelse eller et produkt og geninvesterer sit overskud i virksomhedens formål. Det muliggør blandt andet inklusion af mennesker i medarbejderstaben, som har brug for særlige hensyn på grund af funktionsnedsættelse og som f.eks. ansættes i fleks- eller skånejob.

Mange succesrige socialøkonomiske virksomheder har en del af deres styrke i, at de formår at profitere af deres sociale profil og af de særlige kompetencer, som medarbejdere kan have på nogle områder samtidigt med, at de på andre områder har en funktionsnedsættelse.

Hvordan?

Aarhus Kommune har 3 indsatsfelter, hvor der vil blive igangsat initiativer for at få flere succesfulde socialøkonomiske virksomheder:

- Professionalisering af rammevilkår
- Styrket offentlig/privat samarbejde
- Anerkendelse og synlighed

Indenfor hvert indsatsområde vil Aarhus Kommune inden for de nuværende rammer igangsætte en række aktiviteter, som skal understøtte strategiens målsætninger.

Erfaringer med at benytte socialøkonomiske virksomheder

Aarhus kommune har i flere sammenhænge haft et samarbejde med virksomheden Boas-specialisterne, som beskæftiger mennesker med asberger syndrom.

Opgaverne har f.eks bestået i inddateringsopgaver indenfor lønadministration, og opdatering og flytning af personalemapper, hvor Boas-specialisterne har kompetencer i forhold til præcision og pålidelighed.

Professionalisering af rammevilkår

Udfordringerne for socialøkonomiske virksomheder er mange. Derfor skal det være enkelt at få kompetent, målrettet og hurtig vejledning

- ✓ Den lokale erhvervsservice skal kunne tilbyde kvalificeret vejledning målrettet socialøkonomiske iværksættere og virksomheder både i forhold til virksomhedsetablering og udvikling, partnerskaber gennem netværksdannelse, muligheder i relation til samarbejde og salg blandt andet til offentlige organisationer samt finansiering. Aarhus Kommune vil i et samarbejde med den lokale erhvervsserviceoperatør tilbyde hjælp til igangsætning af et netværk bestående af private, offentlige og socialøkonomiske virksomheder med henblik på sparing, netværk om metodeudvikling

Adgang til kompetencer og vejledning

Center for socialøkonomi er et nationalt videncenter for socialøkonomi. Centeret tilbyder iværksætter- og virksomhedsrådgivning til etablering, drift, opskalering og vækst af socialøkonomisk virksomhed.

www.socialøkonomi.dk

Den lokale erhvervsservice – STARTvækst Aarhus er indgangen i Aarhus til offentligt finansieret information, vejledning og vækstkortlægning til iværksættere og virksomheder. STARTvækst Aarhus er forankret hos Vækst-

hus Midtjylland, som samtidigt tilbyder attraktive programmer for iværksættere og virksomheder med vækstpotentiale herunder bl.a. tilskud til køb af privat rådgivning, udvikling af forretningsbaserede netværk, kapitalrådgivning og internationalisering.

www.startvækstaarhus.dk

www.imidt.dk (Væksthus Midtjyllands programmer)

- ✓ Væksthus Midtjylland udarbejder et overblik over de etablerings- og finansieringsmuligheder som socialøkonomiske iværksættere og virksomheder har: mikrolån, kom-i-gang-lån, Den Sociale Kapitalfond, Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU), mv.

Adgang til kapital

Den Sociale Kapitalfond er en venturefond for sociale iværksættere etableret med en startkapital på 25 mio. kr af TrygFonden i februar 2012. Fonden investerer penge og kompetencer i virksomheder, der gennem deres forretning løfter udsatte grupper. Målet er at udvikle succesfulde virksomheder, der skaber endnu bedre sociale resultater – og med tiden tilbagebetaler pengene til fonden, så kapitalen kan genbruges.

www.densocialekapitalfond.dk

Industrialiseringsfonden for udviklingslandene (IFU) investerer både viden og risikovillig kapital i private bæredygtige projekter i udviklingslandene, som vurderes at få en varig positiv effekt for udviklingen. IFU leverer kapital gennem lån, garantier og aktiekøb. Derudover hjælper IFUs globale netværk af lokale ansatte og rådgivere projektselskaberne over de traditionelle bureaukratiske, kulturelle og sproglige barrierer.

Der er indgået aftale mellem Væksthus Midtjylland og IFU om, at IFU etablerer et kontor i Aarhus medio 2012 som et supplement til Danmarks Eksportråds repræsentation i erhvervsfremmemiljøet på Katrinebjerg (Åbogade 15) i Aarhus.

www.ifu.dk

- ✓ I et samarbejde mellem den lokale erhvervsserviceoperatør og Erhverv Aarhus etableres en frivillig mentor-

ordning til konkret støtte af socialøkonomiske iværksættere. Til mentorkorpset rekrutteres ledere og medarbejdere fra veletablerede virksomheder, der kan tilføre viden om forretningsplanlægning, markedsføring m.v til socialøkonomiske virksomheder og iværksættere.

Styrket offentlig/privat samarbejde

Arbejdet med at få flere levedygtige socialøkonomiske virksomheder i Aarhus kræver et samarbejde på tværs af bysamfundet. Skal opgaven lykkes skal både erhvervsliv, bysamfund og myndigheder gå aktivt ind og hermed skabe den synergi, der får de nye initiativer til at blomstre.

- ✓ Ved udbud vil Aarhus Kommune på udvalgte relevante områder reservere en del af kontrakten til bud fra socialøkonomiske virksomheder. Der vil blive lagt op til et samarbejde imellem de øvrige leverandører på kontrakten, den socialøkonomiske virksomhed og Aarhus Kommune.
- ✓ Der arbejdes på nye tiltag, som kan sikre nytænkning og innovation i forbindelse med kommunens udbudsprocesser.
- ✓ Aarhus Kommune er vært for et arrangement om handel med det offentlige, hvor markedsføringen rettes mod mindre virksomheder herunder socialøkonomiske virksomheder.
- ✓ Mikrolån til socialt udsatte iværksættere kan være vejen til et godt liv og en bæredygtig virksomhed for nogle borgere. Derfor vil Beskæftigelsesforvaltningen styrke vejledningen og kvalificeringen af ledige borgere, som vil være iværksættere og som har mulighed for at få et mikrolån.
- ✓ Det Lokale Beskæftigelsesråd vil i 2012 arbejde for at borgere med funktionsnedsættelse og nedsat arbejdsevne bliver en del af en aktiv arbejdsstyrke. Desuden vil man styrke det strategiske virksomhedsarbejde f.eks ved at arbejde for, at virksomhederne får et større inci-

tament til at bruge mentorordninger m.v til f.eks udsatte unge og personer med funktionsnedsættelse.

- ✓ Jobcenter Aarhus vil styrke indsatsen for at vejlede de socialøkonomiske virksomheder om mulighederne for at ansætte borgere med skånehensyn.

Anerkendelse og synlighed

Eksisterende socialøkonomiske virksomheder og iværksættere kan være med til at inspirere og sætte socialt iværksætteri på dagsordenen. Derfor vil vi arbejde med at sætte fokus på de gode eksempler.

- ✓ Gennem synliggørelse af gode eksempler fremhæves muligheden for at etablere og handle med socialøkonomiske virksomheder.
- ✓ Der vil blive forsøgt etableret en iværksætterpris for at påskønne iværksættere, der gør en særlig indsats for at skabe social værdi og bane vej for nye løsninger i velfærdssamfundet.
- ✓ Aarhus Kommune afholder i november 2012 en konference i samarbejde med RUC og Kooperationen om socialt entreprenørskab.
- ✓ Der gennemføres en arrangement omkring bæredygtighed og social ansvarlighed hvor socialøkonomiske virksomheder i byen synliggøres.

Hvordan belyses effekten af strategi- og handlingsplanen?

Med de planlagte initiativer og indsatsområder skal der skabes et bedre miljø og styrkede rammebetingelser for socialøkonomiske virksomheder.

Der planlægges en kvalitativ undersøgelse, hvor man vil undersøge, hvilke effekter planen har f.eks. i forhold til forbedret netværk, synlighed m.v.

Blandt forskellige proceseffekter kan nævnes:

- Flere socialøkonomiske iværksættere skal vejledes via den lokale erhvervsservice, og de skal tilbydes mere målrettede vejledningstilbud. Der fastsættes et måltal i den årlige resultatkontrakt med den lokale erhvervsservice.
- Flere socialøkonomiske virksomheder vejledes via jobcentret om mulighederne for at ansætte borgere på særlige vilkår
- Bedre netværk mellem private, offentlige og socialøkonomiske virksomheder.
- Mere salg fra socialøkonomiske virksomheder til offentlige virksomheder.